

Debrecen 1869
67-73. szám
a hírből

1869.

58. szám.

Hétfő, szeptember 20.

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.
Három hónapra 3 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.
3 hónapra 3 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecseyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.

Terjedelmes és többszöri hirdetés alkuszert

Nyitvány: 15 kr. soronként.

Bélyegdíj: minden bejelentésért külön 30 kr.

Előfizethető helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok útján.

A debreczeni polgári iskola

A legközelebbi múlt iskolai év végén némi mozgalom látszott, a polgári iskola szervezésének javítása, illetőleg végleges megállapítása tárgyában.

Örvendünk, hogy a jövő iskolai év kezdetével valami kedves meglepetésben részesülünk, a polgári iskolának célszerűbben berendezése folytán.

Azonban, ime az új iskolai év már már küszöbön áll; és még se tapasztalunk semmi mozgalmat, semmi életjelt, mi oda mutatna, hogy a közönség ezen, oly fontos, szintén nélkülözhetetlen iskola iránt kedvezőbben legyen hangolva, mint eddig volt.

Annál fogva, szükségesnek látjuk, hogy pár észrevételt tegyünk ezen iskolára vonatkozólag.

A városnak és városi közönségnek, mely ezen iskolát áldozatokkal létrehozta, célja az volt egyfelől, hogy az elemi osztályokat kitanult növendékek, mielőtt, különben is gyöngye életkoruk levén, iparos- gazdálkodási, vagy kereskedői pályára lépnek, oly oktatást nyerjenek, mi által a gyakorlati életben előforduló teendők körül, különösen a szám, fogalmazás, rajz és természettanban nyerendő ismeretek segítségével, önállóságra és ügyességre tegyenek szert; másfelől pedig, hogy a műtani pályára készülő növendékek a realiskolai tanulmányok alapjául szolgáló ismeretek birtokába jussanak.

Szerintünk egyik cél sincs kellőleg elérve.

Minék okát főképp abban találjuk, hogy a iskola nincs kellőleg felszerelve taneszközökkel, s a helyett, hogy a tanárok n e z l e t i l e g taníthatnának például, természettant és természetrajzot, s a gyermekeknek gyakorlati oktatást adhatnának, ásvány és állatgyűjtemények, rajzok és fizikai kísérletek segítségével, csak elméleti téren mozoghatnak; pedig tudjuk jól, hogy a nézeti oktatásnak a csupán elméleti felett igen nagy előnye van; sőt a természettani oktatásnak, kivált gyermekeknek, gyakorlati magyarázatok nélkül, alig is van valami sikere legalább az életre kiható haszna nincs; pedig épen a gyakorlati életre előkészítés volna célja ez iskolának.

Továbbá, az is nagy hiány, hogy a tanári állomások nincsenek rendszerezítve.

Épen nem a tanárok személye ellen szólnunk; mert tagadni nem lehet, hogy a sok nehézség mellett, elég példáját mutatták ügyességüknek, szorgalmuknak.

Hanem igen természetes, hogy a rendes, becsülettel fizetéssel ellátott, s állásuk állandóságáról biztosított egyének, inkább érezhetnek kedvet, ingert a szaktudományuk közlésében is tökéletesedésre, s idejük nagyobb részének a tanári teendőkre fordítására, mint

jelenleg, midőn nem tanárokhöz illő kis fizetésök mellett, az élet anyagi terheivel is küzdeni kénytelenek levén, nem állandó hivataluk miatt a szellemi előhaladás eszközeinek is csak áldozatokkal juthatnak birtokába.

E szerint, fájdalom, polgári iskolánk még nem jutott azon kívánt helyzetbe, hogy az első célnak is megfelelhessen.

Pedig ez az első szükség, a mit ki kell elégiteni.

A gyakorlati utmutatással egybekapcsolt tanításra szükséges segédeszközöket készülőket be kell szerezni.

Azután, vagy ezzel együtt állandó tanárokat kell választani.

Mindeközbe kiáltó szükség van.

Minél kétségteletlenebb az, hogy a polgári iskolákra igen nagy szükség van: annál világosabb, hogy azt úgy kell berendezni, felszerelni, hogy a céljuk megfeleljen, a kívánt gyakorlati oktatás útján hasznos polgárokat, gyakorlati embereket növelhessen...

Csak azután lehet a másik cél elérésére vezető lépéseket megkezdeni; hogy tudniillik a polgári iskola mellett real iskolánk is legyen; vagy, hogy a polgári iskola real iskolává változtattassék; a mihez már több tan és anyagi erő kívántatik; de a mi épen nem elérhetlen ohajtás...

Minél inkább kevesedik a minden áron tudományos pályára törekvők száma; minél jobban elismertetik a gyakorlati ismeretek becsét; az ipar, gazdaság, kereskedelem minél több hasznot mutat a fokként fejlődő nemzeti élet soraiban: annál inkább előtérbe nyomul a kötelesség, hogy a reális ismeretek minél nagyobb mérvben terjesztessenek.

Annál fogva felhívjuk az illetők becses figyelmét, hogy e téren, még a legközelebbi iskolai évben, a szükséges mozgalmakat indítsák meg.

Ha a közönség látni fogja, hogy az iskola új életjelt ad, bizonyosan alászálland azon közönyösség, amivel a közönség ezen iskola iránt viseltetni látszik.

Ha hasznosabb, sikeresebb lesz az oktatás: nagyobb lesz a kedv is a szülék és a növendékek részéről ez iskola iránt.

Világosságot csak úgy terjeszthetünk, ha magunk is világítunk...

Oláh K.

Ujdonságok.

— Egy tisztességes kiűzésű nő, szombaton estve felé hatvanutcán mentében hirtelen ledobbant. Dicséretére legyen mondvá rendőrségünknek, egy városi hajdu rövid idő alatt mellette termelt, talyigára tette és ápolás alá adta.

*** Napról napra látjuk, hogy a külvárosi téren mindig egy szép kőszator adatik el és rontatik le; egy eszmét vagyunk bátrak itt ajánlani, azon épületeket jó lenne ha

megvásárolná a város, lehetne oda dologházat építeni, vagy egy kórodát rendezni be. Különösen szeretnénk, ha a dologház kérdése vizsgálóra találna, ott igen alkalmas hely lenne számára, s illő lenne, sőt szükséges volna, hogy Debreczen is a főváros példáját kövesse. Felhívjuk tehát a t. városi tanácsot a kezdeményezésre, reméljük, hogy e fontos kérdésre ki fogja terjeszteni figyelmét, s igen könnyen hozzá jutunk egy dologházhoz, mely roppant jótékony lenne, egy részt sok éhezőnek télen is kenyeret adna; más részt sok kasza, s kapa kerülő csavargó ott a jobbulás iskolájába becsületes emberré válhatnak.

** Komlóssy Lajos honvédelvassági-örnagynak megengedtetett, hogy a pesti honvédkerületi parancsnoksághoz osztassék be.

** Bersch Vilmos honvédszázados, — ki városunkban is hosszabb ideig tartózkodott, — a 46-ik honvédszázalaj parancsnokaként, egyelőre a honvédelmi ministeriumban jelenlegi alkalmazásában meghagyása mellett kineveztetett.

** A debreczeni esküdtszéki kerület vizsgálóbírójává ideiglenes minőségben, a m. kir. igazságügyminister által Pap Lajos ügyvéd neveztetett ki.

— Valahára jönnek. Már ugyan kik? hát színészeink, kik csakugyan holnapután szerdán érkeznek meg városunkba a nyári hadi szállás helyéről, Nagy-Váradról, a d. u. 3 órakor érkező vonattal. Megvalljuk ohajtva is várjuk őket, hogy a hosszuvá vált esték unalmait, kellemes és izlésnemesítő módon eloszlatni segítsenek.

— Nyiregyháza nem hagyja magát. Említettük már több ízben, hogy a kis Nyiregyháza sok tekintetben előbb jár a nagy Debreczennél, de ott is, hol mi megelőzzük az igyekező, s előretörekvő várost, siet utánunk, s nem igen engedi magát, hasznos intézetek, s egyetek létrehozásában sokáig tulszárnyaltatni. Így alig, hogy kereskedelmi és iparbankunk megalakult, s megkezdte működését, mindjárt Nyiregyháza is iparbank alakult, s ennek ügyei rövid idő alatt annyira haladtak, hogy a cégbejegyzés a debreczeni váltótörvényeséknél ma meg is történt. A cégbejegyzésre Koluzkay József elnök, Haas Mór alelnök, Krasznay Gábor, Matheidesz Gusztáv, Groak Zsigmond, Samuely Lajos, Czincz Samuél igazgatósági tagok, Andrezs Károly könyvvívő, s Nádassy József pénztárnok jelentek meg. A bank legközelebb megkezdte működését.

— Szüret a homokkertben. A homokkerti szőlőbirtokosok a szüretet f. hó 24-ik és 25-ik napjára határozták s be is adták a tanácshoz ez iránti jelentésüket.

— Nyelvtanoda. A beiratások a P. Nagy Sándor fele nyelvtanodába holnap-

on
r-
ül,
er-
bb
tte
ör-
aj-
én,

ula
ták
z-

v-
on
az
em
lv-
em
a
ári
nk,
lis-
fui

nagy
a is,
ogy
son-
sak
és
nol-
tük,
ára,
adó
lő-
in,
s

n-
e-
o-
a-
c-

21-én veszik kezdetüket. Ajánljuk az új intézetet a t. szülők figyelmébe.

— **M é g s e m U b r i k B o r b á l a.**
Azon hír van elterjedve, hogy f. hó 25-kén az új színidényt hazakerkezendő színészeink „Ubrík Borbálával” nyitnák meg; mi ezen hírek nem adunk hitelt, s most biztosan írhatjuk, hogy csak azért sem Ubrík Borbála lesz az első darab, hanem „A fény árnyai”, Szigligetiféle. Mindenesetre valamivel alkalmasabb, s helyesebben választott darab amannál egy új igény megnyitására.

— **A T o r n a y - f é l e** komlókeret értermi helyiségeket folyó hó 15-től kezdve Mayer György vette Halász Imrétől át, s mindent elkövet az elhanyagolva volt helyiség látogatottabbá tételére.

— **S z e r e n c s é t l e n s é g.** A Széchenyi utcai Kátay-téle házban ma reggel 8—9 óra közt egy idevaló kutkotró a már többször említett módon a rozslég által elkábitatván, a vízbe zuhant, de a hirtelen alkalmazott segélynek sikerült a szerencsétlent még életben kiszabadítani onnan. De hát nem ajánltuk-e már elégszer a kutkotrásnál nagyobb elővigyázatot.

— **S z ü r e t e k n a p j a.** Éppen lapunk bezártakor vettük a szüretnek napjainak hatóságilag megállapított sorozatát. Ezek szerint a szüret szept. 24, 25-kén a Szécsényi. Csapó és homok-kertben, 27-én a vénkertben, 29—30-án a téglás-, varga-, posta-, csige-kertben; Okt. 6-án a tóczs- és hatvan-kertben, 8—9-én, a köntös-, uj- és sextakertben, s 14-én a boldogfalvai kertben fog megtartatni.

— **A z e m l é k k e r t i c h e r u b.** Nem tudjuk kinek a megbízásából, de valakiből talán kell hogy történjék, az emlékkert estéknél az oda sétálni menő közönség, és notabene, válogatott közönség előtt elzáratik és pedig oly jókor, hogy annak semmi okadatolhatása nem lehet. Tegnap igen gyönyörű holdvilágos est levén, sokan járkáltak s üldögéltek 7 óra tájban ott, de egyszer csak jött a haragos cherub a felügyelő kertészlegény személyében, s azon szavakkal hajtott ki onnan a férfiak s hölgyekből álló látogatókat, hogy valakinek, a ki abból a kertből

parancsol nem tetszik, hogy ott este hancurozás legyen. No hiszen köszönjük szépen az illetők nevében a bókot, lesz gondunk rá meg tudni, ki rendelkezik ily módon épen ellenkezőleg ezekert egyik eredeti rendeltetésével?

A debreczeni kereskedelmi s iparkamara véleménye az ipartörvényjavaslat tárgyában
Nagyméltóságú magyar királyi földmivelési ipar és kereskedelmi minisztérium.

(Vége.)

31 §-ra. E szakaszban a mézárásokat illető intézkedésében a kamara tiszteletteljes nézete szerint nem lát kellő biztosítékot a közönség érdekeinek megóvására.

Kimondatik ugyan abban, hogy a mézárásoknak, iparát tetszése szerint abban hagyni nem lehet, azonban a megszorítás csak annyiból áll, hogy a mézárós, ha iparát felhagyni ohajtja, ebbeli szándékát bejelenteni és a bejelentés után, a hatóság kiváratára, legfeljebb 4 hétig az ipart tovább folytatni tartozik, tehát csak akkor, ha a hatóság kívánja.

A mézáróipar továbbfolytathatására kitűzött 4 héti időt még akkor sem tartja elegendőnek a kamara, ha annak megtartására a mézárósok határozottan kötelezve volnának is, de kevésbé látja elegendőnek akkor, midőn a tovább- vagy nem folytatás kötelezettsége a hatóság jóváhagyásától, illetőleg önkényétől tétetik függővé, mi által ezen csekély megszorítás is csak látszólagossá válik.

Figyelembe veendő itt különösen a vidéki kisebb városok, melyekben a mézárós-ipar gyakorlása sok esélynek van kitéve. — Vannak például az évnek részei, melyekben a mézárósság csekély nyereséget ígér, míg ellenben vannak olyan szakai, melyekben gazdagon jutalmaz.

Ezen szakasz határozatának fentartása esetében tehát számtalanszor megtörténnek, hogy a mézárós az év kedvező részét saját érdekében felhasználván, a kevésbé kedvező időszakokban tetszése szerint megszüntetné a husvágást és mérést, és a közönség érdekei ekképen teljesen mellőzve lennének és figyelmen kívül hagyatnának.

A kamara tiszteletteljes véleménye szerint ugyanazért a mézárósokra nézve a törvényben kimondandónak látna, hogy azon mézárós, ki iparát abba hagyja, a bejelentéstől számított egy év leforgása alatt, ugyanazon községben, a husvágást és mérést nem gyakorolhatja. Kimondandónak vélné továbbá a kamara,

hogy a népesebb községekben és városokban a városon vagy községen kívüli arra alkalmas helyen vágóhidak állíttassanak fel, és a marhák levágatása csak is vágóhidakon engedtesse meg.

Ezen rendszabálynak, mely nemcsak egészségi, de rendőri szempontból is igen kívánatos, életbeléptetése és szigorú fentartása a hatóságoknak felelősség terhe alatt elengedhetlen kötelességökké volna teendő, mert különben, mint általában, a mézárósok ellenszenvével találkozható rendszabály, az eddigi tapasztalatok szerint fogantatosítatlan maradna.

40 §-ra. Mennyiben e szakasz a tanító mestereknek kötelességévé teszi a tanoncokat a városi iskolák látogatására serkenteni, e kötelességüket pedig a mesterek csak azon esetben teljesíthetik, ha a megkívántató iskolák fenállanak, ohajtandó volna, hogy a törvény a fiatal iparos nemzedék szellemi kiképzése érdekében a szükséges tanodáknak, ott hol hiányzanak, a helyi viszonyok igényeire képest, mielőbbi felállítására iránt is kellőleg intézkedjenek.

45 §-ra. E szakaszban következő tétele: „A tanító befejezésével a tanoncoknak joga van stb.” ekképen volna átalakítandó:

A tanító befejezésével a tanoncoknak, ha egyszersmind az írás, olvasás és számolásban jártasságát is igazolni képes, joga van stb.

Ezen módosítás azon nem csekély fontosságú eredményt idézné elő, hogy, míg egyrészt a szülők erkölcsileg kényszerítve volnának gyermekeiket legalább az elemi és népiskolákba járatni, másrészt a tanonc az öntudatnál fogva, hogy míg az írás olvasás és számolásban jártasságát igazolni nem képes, a tanulási időről szóló bizonyítványt kijutni nyelheti, erősen ösztönöztetné arra, hogy e képzettséget magának mielőbb megszerezze, ez uton pedig általában a közművelődés és az ipari téren haladás is hatalmas lendületet nyerne.

82 §-ra. E szakaszban a b, betű alatti szöveg ezen tétele:

„Melyhez a város közönsége által az iparügyek ellátására egy vagy több városi tanácsos osztatik be” szabatosan ekképen volna kifejezendő:

Melyhez a város közönsége által az iparügyek ellátására egy vagy több városi képviselő osztatik be.

83 §-ra. A sz. k. városokban a képviselő testület volna második folyamodású hatóságnak kijelölendő.

93 §-ra. Ezen szakasz következő mondata: „Különben pedig azon község pénztárába folynak” ekképen volna módosítandó:

Különben pedig mindenkor azon község

viszonzá Clausthal tanácsnok, elborult arczczal. Te vagy azon egyetlen lény a földön, kit nem gyűlölök s ki ellen boszút nem esküdtem.

Az ősz ember nagy fekete szeméi sajátságos, sötét kifejezést nyertek s meghajlott alkata büszkén s mintegy fenyegetőleg egyenesedett föl.

Oh, atyám — szölt Alfréd — hogy lehet a világot nem szeretni, holott az oly szép, s hogy lehet az életet megutálni, mely annyi évet és örömet nyújt!

— S te ugy véleked? kérdé az agg, nyersen. Természetesen — folytatá szelidebb hangon, — midőn a te korodban voltam, ép ugy gondolkoztam, mint te. Akkor az élet úgy tűnt föl előttem, mint az örömek kimeríthetetlen kegye, melyből szomjas lelkem nagy kortyokat ürítgetett. És ez ital nem más volt mint méreg, mely beteggő tett egész életemre. És ki mondja, hogy a világ egyéb mint csalók barlangja, s ki mondja, hogy az embereket, e nyomorult csalókat szeressük?

— Én válaszolt szeliden Alfréd — én mondom, hogy az embereket szeretnünk kell, mert szeretetre méltók.

— Balga vagy, ha azt állítod — viszonzá az öreg, nyers kacagásban törve ki, — oh én érzem azon nap közleddét fiam, amelyen te, hozzá hasonlólólag átkozni fogod a világot. Akkor midőn e szép s nagy nap eljövend, fiam, akkor tárt karjaimba veted magadat, embergyűlöletemhez fogsz menekülni emberszeretetedből, és majd életünk hossza, magános sívár napjaiban, a gyűlölet és megvetés diadalénekét együtt daloljuk el, megutálva az emberiséget, miután többé nem szerethetjük. Oh meglásd fiam, szép és dicső nap lesz az, s csak e naptól fogva leszed még igazán az én fiam, velem egyesülve gyűlöletben, megvetésben s a földön kivülem senkit nem szeretve.

— Ön beteg atyám! — kiálta föl fájdalommal Alfréd, és nyugtalanul tekintett az aggnak izgatott s égő arczára. Igen! valóban ön beteg! Arca lázasan ég s szeméi is lázas tüztől ragyognak.

(Folyt. köv.)

TÁRCSA.

A zsidó.

— Mühlbach Luiza beszéde. —

(Folytat.)

— Valóban sajtáságos — vága közbe János, mialatt az utcán végig vonultak, — sajtáságos, de igaz. Minden zsidót meg lehet ismerni.

— Az természetes, — mond Alfréd nevetve — mert jellemük arczokra van vésvé. A zsidóknak, kik mindent csöngő pénzzé szeretnének átváltoztatni, lelkük kineve arczokra van kinyomva, melyen azonban kevés ezüst értéket, de annyival több adag nemtelen érzet könnyen fölfedezhetek. Rossz rozpenzhez hasonló a zsidóarcz s az ember beszennyezi vele magát, ha megérinti.

— Mily dühös gyűlölete Alfréd a zsidóknak! — kiálta fel nevetve János.

— Oh, én nem gyűlölöm őket, — szölt Alfréd — mert gyűlöletemre nem érdemesek, de megvetem őket. Én rosszul érzem magamat, ha zsidó jó lételembe s kimagyaríthatlan borzadály írja át lelkemet, ha ama szuró, kémlelő zsidó tekintetekkel találkozom.

— Helyesen! Alfrédnek igaza van, az valóban elátkozott nemzet — nevéte Konrad, — oly az ember, mely egyébre nem alkalmas, mint arra, hogy pénzüket használják, vagy megvessük őket. De hölgyei lángolók és szerelmesek s megérdemli a fíradtságot, hogy őket néhány napig szeressük, s ha rájuk untunk: — nos akkor szólnék csesztjük őket.

— Leonka az ablaknál áll, — suttogá Alfréd, midőn egy utcaszögletnél ellovaglának s egy palasztzerű épület előtt haladtak. Oh mily szép e hölgy!

És a szép hölgy kinyitván ablakát, édes mosolyjal tekintte Alfrédre s nyájasan viszonzta üdvözlését.

A lányka tekintete s üdvözlése egyedül csak Alfrédet illet s nem is figyelt a többi ifjura s

hajlongásaikra; csak egyedül Alfréd idézte elé azon mosolyt és pártolást, ki teljesen elbájoltatva s szerelemtől áthitelve állítja meg lovát, hogy hozzá boldogságtól telve föltekintessen.

Leonka, fejével üdvözölé őt s fölpirulva zárta be ablakát; Alfréd pedig előre sietett barátai után vágatott.

— Alfréd, te boldog ember vagy; arád anyagszép! monda János.

— Oh! valóban anygall! — susogta Alfréd. És mennyire nem vagyok méltó ama szerencsére, hogy őt bírassam!

— Ejh! Hát ki lenne rá méltó, ha te nem! — Igen, holnap! — sohajta Alfréd. — Holnap csupán! És nekem őt nélkülözöm kell addig! Oh, az ő anyja kegyetlen s még csak egy kis bizalmas összejövetelt sem enged meg esküvőnk előtt.

— Valóban, az ő anyja büszke s igényteljes nő, — szölt közbe Konrad. Ő még maig sem feledé el, hogy egykor valamelyik kis német udvarnál udvarmesternő volt.

Késő este tért Alfréd sétalovaglásából haza. A komornyik káros ezüst-gyertyatartóval világított neki a drága szőnyegekkel bevont széles lépcsőkön.

— Nem érkezett levél? — kérdé Alfréd.

— De igen.

— S miért nem adod mindjárt át?

— Clausihal ur magához vette azt, s kérti az ifju urat, sziveskednék őt még ma meglátogatni.

Alfréd könnyed magányos léptekkel sieté a folyosón át, Clausthal ur lakosztálya felé, ki hallván lépteit, az ajtót maga tárta föl fogadott fia előtt.

— Ah! tehát már visszatértél fiam! — szölt az öreg, kezet nyujtva. Valóban te oly gyöngéd vagy, hogy mindig korán visszatérsz öreg dörögő atyáidhoz.

— Irányomban soha nem mutatott kedvetlenséget — szölt Alfréd szívélyesen. Irányomban mindig jószágát s nyájasságát tanusítá.

— Annak egyedüli oka, hogy szeretlek, —

Debrecen 1869
67-73. napszám
a hírből

valmely jótékony czélú alapítványi pénztárba folynak.

Ezek azon módosítások, melyeket a közölt ipartörvényjavaslatra nézve ezen kereskedelmi és iparkamara tiszteletteljesen ajánlatban hozni szükségesnek vélt; és midőn azokat a nagyméltóságú magyar királyi földmívelés és kereskedelmi minisztériumnak is magas figyelmébe ajánlja, nem mulasztja el kinyilatkoztatni, miszerint, e törvényjavaslat kiegészítése szempontjából, igen ohajtandó, hogy abban a gyári, valamint a többi kihagyott iparok is felvétesse.

Kelt Debreczenben, a kereskedelmi és iparkamara 1869. szept. 9-én tartott rendes üléséből.

Fővárosi értesítő.

Pest, szept. 19.

—?— Lassanként megélnék városunk; a miniszterek visszatértek vagy utban vannak hazafelé, egy kis sürgős forgás mutatkozik a kormánygép körül, folynak a kinevezések és zuhanak a szegény ellenzéki lapok fejére a nemhivatalos menyők. — Midőn nemrég azt írtam volt önöknek, hogy országgyűlésünk még e hó folytán, lehetőleg utolsó napjaiban fog megnyílni, azon jóhiszemben tettem ezt, hogy a kormány addig el is készíti a költségvetési előterjesztvényeket s egy rend szerint jól értesült tudósítóm e hitemben megerősített. Most ugy halljuk, hogy a megnyitási határidő a jövő hónap 10—16-ik napja közt ingadoz, mely körülmény épenséggel sem alkalmas arra, hogy a miniszteriumokban folyó erőlyes munkálkodásról tegyen bizosságot. Egyébiránt hát csak legyünk türellemmel, különben is elég jókor fogjuk megtudni, hogy minő egér terhelte a szörnyen vajudókat.

A miniszterválságnak, melynek, ha az ég akarja, legközelebb eleje nézünk, e lapok is szenteltek néhány ismertető szót. Annak illusztrálására, hogy mennyi és minő jó vár reánk, felemlitem ama szárnyra kapott hírt, melynek egy derék helybeli lap már is adott kifejezést. Ha Péchy Manó belügyminister lesz, akkor erdélyi biztosul Tisza Lajost nevezik ki. Ilyen helyzetbe szorítottak bennünket, hogy már most azt sem tudjuk, hogy mit kívánjunk inkább, azt-e, hogy Péchy ne legyen ministerré, vagy hogy Erdély ne kapjon királyi bizost. — A legújabb variatio szerint azonban, Csengery valóban be fog lépni a miniszteriumba, még pedig Lónyay helyébe, kit valamelyik más tárczával fognak kielégíteni. Hihetőleg — s e hír nálunk sok hívőre talál — a kétfelé osztandó kereskedelmi és földmívelési ügyészség kereskedelmi szakával fog megbízatni. S a belügy? Tehát mégis Péchy lábait elé fog vetetni?

Magáról városunkról — nem mint a kormány székhelyéről — ezuttal csak kevés jelenteni valóm van. A lakáshány folyton tart, a történet építkezések pedig oiy lelkiismeretlenül folynak, hogy nagyításnak se tessék venni, ha felhozom, hogy egyik megírta végrendeletét és felvette az utolsó szentséget, mielőtt uj lakásába bevonult. A háziur fukarkodik a — különben az igaz, hogy méregdrága anyaggal, az építész pedig csálja s meglopja, ott hol lehet s így történt, így érhető, hogy egy új, három emeletes ház falai a kerepesi uton annyira megrepedtek, hogy végleges ledőléstől kell félni, — az építő bizottság rendelte támasztó oszlopok néhány évig (?) fen fogják ugyan tartani, de akkor? . . . A Lipót-külvárosban egy négy emeletre tervezett ház építésével fel kellett hagyni, miután falai már a második emeletnél oly gyengéknek mutatkoztak, miszerint a harmadik etage terhét sem bírták el. S így in infinitum. A vidéki olvasó, ki gerendás alacsony de biztos hajlékban olvassa a sorokat, elégedjék meg szerény mázatlan szobáival s ne kívánkozzék a zajos, kétségbeesésében dözsölő, ezer veszelylyel fenyegető városi élet után. Kívánjuk ezt saját érdekében, de meg a mienkben is. — Az idegenek forgalma jelenleg naponként meghaladja az 1000-et; természetes, hogy a városunkban tartózkodó tolvajok, csalók iparlovagok száma is százakra rug. Közbiztonsági viszonyainkat igen híven jellemzi az ugynevezett rendőri rapport, mely naponként mutat fel egy-egy tuzat gaztettet és hetenkint egy-két tolvaj vagy kihágó kézrekerítését.

A belügyministeriumot is meglópták a héten; a szerény tolvaj meglégedett néhány kabáttal és pipával, melyet a hivatalnokok ott hagytak. Miért nem egy-egy ministert visznek el tőlünk, valamely sötét magányos éjben?

* A vén Gellért egy roppant szikla hasábjára leakar kíváncskodni a magastól. A budai kapitányság már meg is tette az előleges intézkedéseket, a netaláni lezuhanás esetében előfordulható szerencsétlenségek kikerülését végezt.

* Nagy szerencsétlenség történt egy lipótvárosi spiritusfőző gyárban, hol az elve-

zető csatorna bedugult. Hat munkást küldtek ki a bajt megigazítani. Kettő leszált a csatornába s nem jött vissza, utána ment a másik kettő, az is ott maradt, az ötödik és hatodik szinte. A csatornát aztán felszakították s két munkás már meg volt halva, a többi négy is küzdött a fojtó léggel.

* A gőzszikló megnyitása (már megint?) ismét elmarad négy hétre. A napokban tették meg vele az első kísérletet, de az eredmény balul ütött ki, mert a felvonó láncz engedett.

* A budai nyári szinkörben egy olasz ének- és dal társulat működik Bonafini György igazgatása mellett.

* A budai dunapart rendezésére vonatkozólag a város elhatározta ujabbán, hogy a partot nem csak ki akarja kövezni de rakparttá is szeretné alakítani.

* Több ingóság veszett el a belügyministerium számvevőségének egyik ügyosztályából; az illető károsodottak panaszt emeltek a budai rendőrségnél, ez azonban, nagy bölcsen odanyilatkozott, hogy a szabályszerű vizsgálatot csak azon esetben indíthatja meg, ha a tettest előbb kézbe szolgáltatják.

* A kerepesi uti 58-ik számú háznál egy 5 éves kis fiu bement az istállóba, hol egy ló ugy rugta homlokot, hogy a szegény gyermek életéhez most már semmi remény.

Pesti röppentyűk.

(Szept. 19-én).

Az ultramontan „Magyar Állam“ vulgo és recte „Alom“ a „Szabad egyház“ című fölvilágosodottabb kath. lap ellen sajtópert indított.

Az egészben az a legfuresább, hogy ama botrányos ultramontan lap, melynek majd minden sora, a szó értelmében alom, és amely, sajtóságot irányít a konyhából meríté s ki csak kapóra jött, a legkiméletlenebbül összemardosta, még a mostoha természet adta testi hátrányokat is nevétségessé igyekezik gyakran tenni egyik-másik ellenfelénél.

De a legbotrányosb tény, melyet a „magyar alom“ elkövette életében az, hogy sajtópert indított!

A budai népszínházat Fürst bécsi „Sänger“ kéri Buda város tanácsától árendában.

A lapok bámulnak Fürst ama vakmerőségén, hogy ő a nagy hollós Mátyás páotájának alatta a német öblögetős jodlirozást akarja meghonosítani.

Pedig nincs igazuk, mert ő csak Molnár Györgyöt utánozza, ki oly sokáig vezette orránál fogva erkölcsi és anyagi bűnhődés nélkül a testvér távrosok közönségét.

Nem lehet csodálni, ha ily előzmények után Fürst is verszemet — és kedvet kap — a komédiázáshoz!

— Ugyan mit csinálnak azzal a sok barát-és apáczakolostorral, ha csakugyan eltörlik azokat? — Kérdi Dünnyögi.

— Nem kell félni, hogy az üresen maradó nagy épületeket hasznosítani ne lehessen! — ugymond Dörmögi. A zárdákat igazítás nélkül olyan szépen át lehet változtatni — dolgozházakká, hogy csupa gyönyörűség lesz; jelen lakóit pedig, hogy foglalkozás nélkül ne maradjanak, valami tisztességes munkakörre szorítani.

— Ühm! Hiszen akkor idejük sem lesz naponként 8—10 órán át imádkozni és vezekelni.

— Jaj boh elmaradt még Dünnyögi uram is ám a világtól! Hát még azt sem tudja, hogy istent az által dicséjük leginkább, ha szorgalmasan munkálkodunk. Ő az ki nekünk példát mutat, örök munkássága által, melyet a nagy természetben mindenha esodálunk.

A heverés csak emberi találmány, melyen soha sem volt isten áldása! A vezeklés pedig soha sem mossa le a bűnt, ha javulási szándékkal nem párosul az.

— Ejnye, de okosan beszél Dörmögi szomszéd. No már most én is azt mondom ám, hogy nem kellene a henyéségre, tunyáságra szoktató kolostorok; mert csakugyan igaz, hogy a restség minden bűnnek forrása; hanem elő azokkal a dolgozházakkal!

Belföld.

— Biharmegye közgyűlése f. hó 15-én s következő napjain egy feliratot határozott az országgyűléshez, mely felirat az igazságügy s a megyei rendszer reformjával foglalkozik. E felirat amint tudjuk Tisza Kálmán tervezete szerint készült, s pártolást végezt a többi megyével és törvényhatósággal is közöltetni fog, s abból térünk szűk volta miatt csak a következőket emeljük ki:

„Kifejezi azon aggodalmat, mit a bírói hatalom gyakorlásáról szóló törvényzikk némely

határozata keltett, mert az a törvényhatóságok azon jogát, hogy első folyamodásu bíróságukat magok válaszzák, megsemmisíti; kitűzött czél, a bírák függetlenítése ugyan jó, de ez, ha a bírói hivatal állandósítása kimondatnék, s a képesség, mely ezen állásra utat nyit, meghatározatnék, választás utján is elérhető lenne.

Ez aggodalmat növeli, hogy a kinevezést a ministerium az ország hatóságai teljes kizárásával teszi; és az, hogy ezen törvénylyel az esküdtzéki intézmény életbeléptetésének semmi jele nem látszik. A bírói felelősségre vonatás ezen törvényben csak a királyi ügyész közbejöttével levén megtörténhető, — így a bírói függetlenség csupán a képzeletben létezik, mert ha nem függ is ezentul a választók tömegétől, annyival inkább függ a kormány kegyétől, s ez egy lépés a kormányzati központosítás valósitása felé. Kormányzati központosítás mellett pedig ha a nemzet mint ilyen egészen politikailag szabad is, sőt egyes polgárai is bírhatnak politikai jogokkal, mégis az ily nemzet fiai nélkülölzik, az egyéni, polgári és társadalmi szabadságot. A kormányzati központosítás a valódi alkotmányos életet nem enged meggyökerezni, mint az Francziországban látható, mig Belgium, Anglia és Amerika, hol az önkormányzat elve egy vagy más alakban keresztül van vive, virágzik az a renndel párosult szabadság ölében.

Veszélyes a központosítás az alkotmányosságra nézve mindenütt, de veszélyes az különösen nálunk, mert az önkormányzathoz s az ezt biztosító törvényhatósági intézményekhez való ragaszkodás a magyar nemzetnek mintegy vére ment át; — de meg az központosítás mellett egy helyre húzódik minden élet, ott központosul a nemzet életereje s a központot kivéve pag az, s a nemzeti erő a központon egyetlen csapással megsemmisíthető.

Biharmegye közönsége tehát a képviselőház elébe egyrészt a jó, csupán a törvénytől függő igazságszolgáltatás, másrészt az önkormányzat érdekében a következő kéressel járul: „Vegye a képviselőház tárgyalás alá a törvényhatóságok rendezésének kérdését, s ez alkalommal méltassa újra figyelmére az egész szervezet kapcsolatában a bírák választásának ügyét; ez uj tárgyalás alkalmával kifog tünni az, hogy a választás kellő rendezése, s a választathatósági képesség törvényes meghatározása mellett, ha a bíráknak törvényes ítélleten kívüli elmozdíthatlansága kimondatik, az így szervezett bírói hatóságok nem fognak sem a jó igazságszolgáltatás igényeivel, sem a bírói függetlenséggel ellenkezni. — Méltóztassék úgy intézkedni, hogy a rendes és formszerű eljárást nem igénylő oly ügyekben, melyekben a jog nem jön kérdés alá, a rendőri, s apróbb bűnügyi, s más hasonló kérdésekben a bíráskodás azon esetben is a törvényhatóságok választott tisztviselőinél hagyassék, ha a rendszeres eljárást igénylő perekben kinevezett bíróságok fognának intézkedni s ne legyenek a törvényhatóságok ezentul csupán ujonczállító és adóbehatájtási közegek stb. — Méltóztassék az esküdtzéki intézményt is minélelőbb életbeléptetni, és pedig úgy, hogy az ezen eljárásnál előforduló teendők, a törvényhatóságokra, — s azoknak a kormánytól független tisztviselőire bizassanak; mert az esküdtzsek csak lehet azzá, aminek lennie kell, ha az a kormánytól teljesen független leend.

Méltóztassék úgy intézkedni, hogy a bíró felelősségre vonása ne a királyi ügyésztől s a ministertől tétessék függővé, hanem legyen jogosítva a hazának minden fia orvoslást szerezni a rendes törvényszékek előtt a vagyonán vagy személyén elkövetett bírói sérelem esetében.

Beismeri a felirat azt, hogy a törvényhatóságok és főleg a megyék demokratiai alapon újra szervezendők, — kiljebb kell terjesztetni a községek önkormányzatát, meghatározni a törvényhatóságok jogai gyakorlatának módját, ezen jogok gyakorlatánál felelősséget hozni be, s intézkedni kell a törvényhatóságok és a központi kormány közt történhető összekötések elintézésé iránt; de az, hogy a törvényhatóságok működési köre megszoríttassék azért, hogy a központi kormány terjesztessék, ez annyit tenne, mint az egyéni, polgári és társadalmi szabadság biztosítékát áldozatul dobni a központosításnak, és az azzal járó kormányi önkénynek; annyit tenne, mint reform czimen a legkevésbé szembeötölő, de azért nemkevésbé súlyos absolutismust, a kormányzati absolutismust megalapítani.

Ezek aggodalmi Biharmegyének és azt hisszük az egész ország alkotmányos vebástyáihoz ragaszkodó közönségének, s szívünkben ohajtjuk, hogy a hazafiai szent érzelemből eredő kérelmüket az országgyűlés figyelmébe méltassa.

* Alsó Baranyában a kígyók tömegtelen elszaporodása miatt nem mernek a kukoricza töldelebbe belefogni.

on
rr-
ül,
er-
bb
tte
ör-
aj-
én,
ula
ták
zék-
v-
on
az
em-
ly-
m-
a
ári
bk,
lis-
fűi
agy
a is,
ogy
on-
szak
r és
nol-
tük,
ira,
adó
lő-
an,
s
n-
e-
n-
é-

* Aradon a püspök-utca, melyen b. Eötvös József oktatásügyi miniszter áthaladva, a lyceum alapján megtette az első kapavágást: b. Eötvös József-utczának neveztetett.

* A nemzetiségi türelmetlenségnek égbekiáltó példáját adják a bojezai románok Erdély és Romania határán. Egy ott lakott részeges asztalos elszökött és Bojezán-hagyta nejét négy gyermekkel. Az asszony becsületes munkával tengette addig életét, mindamelltt is a románok nem tűrhették, hogy közöttük magyar ember lakjék s magyar gyermekek nőkekedjenek. A bíró tehát 10 frt büntetés terhe alatt megfirtotta, hogy a szegény magyar családnak bárki is szállást adjon. Testvériség, micsoda égi bölgyő vagy, hogy közöttünk nem ismernek tégedet?

Külföld.

== Gróf Beust utazása, és azon meghívás, mit Baden-Badenben a porosz királyné Auguste asztalához nyert, mielőtt annál még kihallgatáson lett volna, Europa szerte nagy feltűnést okoznak. A mi az utóbbit illeti, annak talán nincs kizárólag politikai jelentősége, hanem talán azon személyi vonatkozásokon alapszik az, a melyek gróf Beust szászországi miniszterelnöksége ideje alatt Dresden és Weimar közt fenállottak. Azonban éppen nem akarjuk azzal azt állítani, mintha ezen meghívás azért minden politikai színezetet nélkülözne. Mert lehetetlen az, hogy az osztrákellenes érzelmeiről ismeretes Augusta az osztrák birodalmi cancellárral találkozhatna a nélkül, hogy politikáról is ne beszéljenek; s így meglehet van valami igaz azon hírből, hogy Augusta Beustnak igen ajánlotta a két állam közötti barátságos viszonyok minél előbbi helyreállítását. A régi szívélyes viszony Beustot feljogosíthatta arra, hogy a királynénak ezen pont felett az igazságot tartózkodás nélkül tudtára adja, s ez talán jó hatással lehet a berlini diplomatikus körökre is. — Különbö Beust utazását, dacára ezen utazás politikai jellegének, még is nehéz lenne valami irányban publicisticailag kizsákmányolni, mert ha Beust gróf Baden-Badenben a királynénál ebédelt, — Berlinben nem fogják rossz néven vehetni, ha ne talán St.-Clouban is megjelenik az udvari ebéd: valamint Párisban sem csinálhat rossz vért az, hogy Gortsakoffal Ouohyban pezsgőzött. Mert a békepolitikának már természetében fekszik, ha csak lehet mindenféle barátságos lábon állani.

== A hivatalos berlini lapok főkéletesen alaptalanok nyilvánítják azt, — a mit a magdeburgi nemzeti szabadelvű lap állított, — hogy Berlin és Carlsruhe közt, tárgyalások folynának Badennek az éjszak német szövetségbe belépésére nézve, s hogy a badeni kormány a legközelebbi országgyűlési ülészakban indítványt fogna tenni e belépést illetőleg. De ezzel még nincs e kérdés a napirendről kitörölve. „Egészen más lenne,“ mondja egyik berlini hivatalos lap, „ha ezen indítványt maga a badeni országgyűlés tenné és

fogadná el.“ Egy szóval a Poroszország felé hajló Badeni kormány nem akarja az éjszakkémet szövetséghez csatlakozást kezdeményezni, de igen örömmel fogja magát oda sürgettetni.

== Folyó hó 17-én járt le azon határidő, mi a Frankfurtból kiutasított svájci polgároknak kitűzetett. Az illető körökben azt várták, hogy a kiutasítási rendszabály fel fog függesztetni, vagy legalább annak végrehajtása el fog halasztatni. E remény nem ment teljesedésbe, s most azon fenyegető rendszabályokhoz híven fognak eljárni mindazok ellen, kik a kitűzött határidőben porosz területen találtak. Nevezetesen Isenburgnál kikísértetnek rendőrileg a határon. Különböben a fiatalabbak egy része visszalépett a porosz államkötelékbe.

== A porosz király a szász koronaherceget a 10-ik keleti porosz vértés ezred főnökévé nevezte ki.

== Napoleon f. hó 18-án reggel a minisztertanácsban elnökölt, s a parkban szokott sétáját megtette.

== A köningsbergi szerencsétlenségnek eddigelő 25 áldozata ismertetett fel.

== Baden-Badenből szept. 18-ról írják, hogy gróf Beust utazását Svájcba tovább folytatta. Itt az a biztos híre, hogy St.-Cloubba megy, s ott a francia császár által kihallgatáson fogadtatik.

== Párisban a Napoleon egészsége jobbrafordultával lecsillapodott politikusok jelenleg leginkább a miniszterválsággal foglalkoznak. Daczára annak, hogy a miniszterválságról szóló híreket a Constitutionel, egy a belügyminisztériumtól sugalmazott cikkében minden áron demontirozni akarja, — e válság mégis elmaradhatatlan. Magok a miniszterek egy értelemben vannak a felől, hogy a jelenlegi helyzet bizonytalan; ok ezen helyzetet az igaz, hogy azért minden áron fenn akarják tartani. Meg is egyeztek abban, hogy a törvényhozótestület még néhány hónapig nem fog egybehívani. De amivel halasztásnál alig érnek el egyebet. Sőt a viták annyival kellemetlenebbek lesznek, mennél tovább halogtják azok idejét. Forcade de la Roquette-nek decemberben ép egy számot kell adni megválasztásának körülményeiről, mint szeptemberben kellett volna. Az oppositio ép oly kevéssé lesz szűkében az interpellációk anyagjának akkor, mint most van, s a közvéleményben a szabadelvű reformok utáni óhaj két hó múlva sem lesz, kisebb mint a milyen az most.

Legujabb

== Pest, szept. 20. Vizegrádon tegnap a Zách Klára emlékére emeltetett kereszt ünnepélyesen felszenteltetett, taraczkurrogás, zeneszó és harangzúgás mellett a rákóczy indulóval.

Közzgazdaszat.

— (E.) Debreczen, szept. 20. Az elővásárra már is nagymennyiségű életet hoztak, rendes kelendőség mutatkozott, de mivel a kivitel csökkent, a mult heti árak néhány krral lejjebb szálltak, jelesen a buza köblönként 7 ft 60—80kr, a kitünőbb 8 ft 40 kr, kétszeres 6—6 ft 40 kr, rozs 5 ft, árpa 4 ft, zab 3 ft 20—40 kr, tengeri 5 ft 50—60 kr, kenyeret szinte sokat hoztak, az élatárakhoz mérve drágán kelt.

A sertésvásárra sovány sertést sokat hajtottak, a folytonos magas árak mellett nagy kelendőség volt; külföldiek is sokat összevásároltak, hizott sertés is sok volt, még mindig becstel, fontszámra 23—25 krig, a legszebb 26 krron kelt. — Az időjárás rendkívül szép, derült, őszi meleg.

Bécsi tőzsde sept. 20. cs. arany 5 86. ezüst 120.50

156-ik árjegyzék

az „István“ gőzmalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett o. ében, fűtelezottség nélkül).

	ft.	kr.
A. Asztali dara nagy szemű	—	15 80
B. Ugyanaz apró szemű	—	15 80
C. Dara középszerű	—	12 60
0. Királyliszt	—	15 40
1. Lángliszt	—	12 60
2. Montliszt	—	12 —
3. Zsemlyeliszt különös	—	11 40
4. Ugyanaz —	—	10 60
5. Fehér kenyérliszt I. rendű	—	9 20
6. Ugyanaz II. rendű	—	8 —
7. Barna kenyérliszt I. rendű	—	7 40
8. Barna kenyérliszt II. rendű	—	6 40
Kétszeres liszt	—	—
Rozsliszt I. rendű	—	7 40
Rozsliszt II. rendű	—	5 40
000. Árpakása	—	18 —
00. Árpakása	—	16 —
0. Árpakása	—	14 —
1. Árpakása	—	11 —
2. Árpakása	—	10 —
3. Árpakása	—	9 —
Lábliszt	—	3 20
Korpa	—	2 20
Árpaliszt	—	4 —

Minden zsákért 1 frt lefizetendő. — E betétet azonban a vevő visszakapja: ha a zsákot, az elvettől számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül bérmentesen visszaszállítja.

Utánvétel mellett visszaküldött zsákok nem fogadtatnak el.

Simaőrülés mázsánként — — — 60 kr.
Darálás — — — — — 70 kr.

Debreczen, aug. 21. 1869.

H I R D E T É S E K.

„debreczeni Ipar és kereskedelmi bank“

elfogad készpénz bevételeket: pénztár jegyekért; melyektől további határozatig fizet:

1 napi felmondásra	100 fittól: naponként 1 krt,
8 „ „	100 „ 4% kamatot,
50 „ „	100 „ 4% 1/2 „

Ezen pénztár jegyek készpénzzel beváltatnak: helyben teljesítke- és kamattérlekben; Pesten az angol-magyar banknál; és Bécsben az angol-osztrák banknál, 5 kr levonással 100 ft után.

A bank elfogad készpénz betételeket 5 fittól kezdve: Betéti könyvecskékre a következő felmondások mellett:

100 frtig: felmondás nélkül,
100 frton felül: 500 fittig: 15 napi felmondásra,
500 „ „ 2000 „ 50 „ „
2000 „ „ 5000 „ „ és feljebb: 60 napi felmondásra.

A bevett pénz a betét napja után: következő naptól kamatoznak.

A bank ad előleget: állam- és iparvállalati értékpapírokra, részvényjegyekre, kötvényekre, záloglevelekre, sorsjegyekre, nyers és iparterményekre.

Közvetít: ezeknek bevásárlását és eladását bel- és külföldön.

Vasz, elad, bármikor: arany- és ezüstpénzeket, szelvényeket.

Ad utalványokat: Pestre és Bécsbe.

Közvetít fizetéseket: minden bel- és külföldi piacon mérsékelt díjért.

Felvilágosítást a legszívesebb készséggel ad a bank helyiségében,

ezügléd-utca 2. sz. alatt, reggel 9 órától déli 4 óráig, délután 5-től 4-ig.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni ref. egyház részéről közhírré tétetik mi-kép a Béhm Dániel féle házutáni 2 és 1/2 mezei nyilast tevő ondódi külső föld f. 1869. évi nov. 1-től kezdve három évre f. évi szept. 25-kén, s nem sikerülés esetére szept. 29-dik napján d. e. 9 órakor az egyház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni; melyre árverelni szándékozók elegendő bánatpénzzel ellátva meghívatnak.

107 1—1.

Medgyaszay Imre m. k.
egyházi algonok.

Series 616. Nro 57.

A 616-ik sorozatban levő 57. sz. hitelintézeti sorsjegy elveszván, ezennel felszólítatik az illető megtaláló, hogy azt illő jutalom mellett a debreczeni kapitányi hivatalnál szolgáltatassa vissza. Különböben a kellő lépések megtételtek ezen sorsjegy amortizációjára, ennél fogva mindenkit intünk annak megvásárlásától. Debreczen, szept. 16. 1869. 101. 3—3